

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/45/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200827
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3013200827.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobcu: D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., právne zastúpeného advokátom: JUDr. Karolom Spišákom, so sídlom Tuhovská 1, Bratislava, proti žalovanej: Sociálnej poisťovni, ústrediu, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 37566-2/2013-BA zo dňa 15. augusta 2013, o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26. februára 2014, č. k. 13S/176/2013-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26. februára 2014, č. k. 13S/176/2013-37, m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. 37566-2/2013-BA zo dňa 15. augusta 2013 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Topoľčany č. 6637/2013-TO-DvN zo dňa 30. mája 2013 z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 520,91 eur na účet právneho zástupcu žalobcu do tridsiatich dní od doručenia tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom č. k. 13S/176/2013-37 zo dňa 26. februára 2014 zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 37566-2/2013-BA zo dňa 15. augusta 2013, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Topoľčany č. 6637/2013-TO-DvN zo dňa 30. mája 2013 o tom, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, a žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že v administratívnom spise žalovanej je pripojené „Výhlásenie na účel posúdenia bydliska...“, v ktorom žalobca uviedol frekvenciu návštev na Slovensku len dvakrát do roka. Vlastnú rodinu nemá, mal mať priateľku, ktorej meno neuviedol ani vo „Výhlásení na účel posúdenia bydliska...“ ani v samotnej žalobe, ani na pojednávaní. S priateľkou sa po návrate rozíšiel. V súčasnosti vlastní 3-izbový byt v Prievidzi, pracuje v obchodnom dome TESCO v Prievidzi na rovnakej pracovnej pozícii ako vo Veľkej Británii - dokladač tovarov. Krajský súd zdôraznil, že na účel nároku na

dávky v nezamestnanosti, ak žalobca nepreukázal dobu poistenia v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu bolo možné žalobcovi zohľadniť, len ak by si zachoval bydlisko na území Slovenskej republiky. Na účel nároku na dávky v nezamestnanosti sa určí skutočné bydlisko osoby s prihliadnutím na jej úmysel a dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu (čl. 11 ods. 12 vykonávacieho nariadenia) len v prípade, ak pre určenie bydliska tejto osoby nie sú dostačujúce informácie uvedené v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. Za tieto informácie sa považuje a) dĺžka a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov, b) situácia dotknutej osoby vrátane: povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy, jeho rodinného stavu a rodinných väzieb, jeho bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná, ďalej, ktorý členský štát sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

Z vykonaného dokazovania považoval prvostupňový súd za zrejmé, že žalobca pracoval 7 rokov na území Veľkej Británie bez prerušenia, toto zamestnanie bolo považované za stabilné a trvalé, pretože po celú dobu bol zamestnaný na jednej pracovnej pozícii - dokladač tovarov. Dane a odvody platil na území Veľkej Británie. Je slobodný, bezdetný, s priateľkou, s ktorou podľa jeho tvrdenia mal mať vážny vzťah, sa rozišiel po návrate na Slovensko. Rodičov a ďalších príbuzných má na Slovensku, pričom z prvotných podkladov, najmä z „Vyhľadania na účel posúdenia bydliska“ vyplýva, že rodinu navštevoval len dvakrát ročne. Tvrdenie žalobcu, že na Slovensko prichádzal minimálne štyrikrát ročne, krajský súd považoval v tomto konaní za účelové. Zistené okolnosti podľa názoru prvostupňového súdu preukazujú, že žalobca nemal na území Slovenskej republiky centrum záujmu, t.j. miesto, v ktorom býva s úmyslom zdržiavať sa tam trvalo. Uviedol, že vyhodnotenie týchto skutočností nesvedčí o zachovaní väzieb na území Slovenskej republiky a o tom, že centrom jeho záujmov bola Slovenská republika. Keďže spôsob určenia bydliska bol dostatočný z informácií získaných podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, nebolo potrebné, aby správne orgány pristúpili k spôsobu určenia bydliska žalobcu podľa čl. 11 ods. 2 citovaného nariadenia, t.j. aby zisťovali jeho úmysel a dôvody, ktoré ho v roku 2005 viedli k presťahovaniu do Veľkej Británie.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, v ktorom uviedol, že preukázal dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie (od 18. decembra 2009 do 17. decembra 2012 vo Veľkej Británii). Sociálna poisťovňa, pobočka Topoľčany bola povinná posúdiť, či je možné takúto dobu zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti. Z úvodných ustanovení základného nariadenia vyplýva, že pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia patria do rámca voľného pohybu osôb a mali by prispieť k zlepšeniu ich životnej úrovne a podmienok zamestnania. Pracovník by nemal byť diskriminovaný za využitie práva voľného pohybu osôb za účelom nájdenia si zamestnania v inom členskom štáte. Napriek tomu, že pre uplatnenie postupu podľa čl. 61 ods. 1, ods. 2 základného nariadenia neboli splnené podmienky, existuje výnimka z tohto postupu podľa čl. 65 ods. 5 základného nariadenia, a preto mal za to, že podmienku pre priznanie dávky v nezamestnanosti splnil. Poukázal na porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces z dôvodu, že vyjadrenie žalovanej k jeho žalobnému návrhu mu bolo doručené až na pojednávaní.

V odvolaní ďalej uviedol, že pravidelne navštevoval Slovensko, a trávil tu všetky dovolenky, vrátane sviatkov. Dĺžku pobytov a pravidelnosť návratov na Slovensko preukazoval aj letenkami, čo potvrdzuje aj záznam v zápisnici zo dňa 24. júla 2013, v ktorej žalovaná uviedla, že frekvencia návštev štyrikrát ročne bola preukázaná. Nie je mu zrejmé, prečo prvostupňový súd nezobral toto zistenie do úvahy (pridržiaval sa údajov z „Vyhľadania na účel posúdenia bydliska“ - frekvencia návštev dvakrát do roka) a v rozhodnutí konštatoval, že „tvrdenie žalobcu, že na Slovensko prichádzal minimálne štyrikrát ročne považuje v tomto konaní za „účelové“. Frekvenciu návštev štyrikrát ročne žalovaná nespochybňovala, preto v tejto súvislosti vidí pochybenie prvostupňového súdu v zisťovaní a vyhodnocovaní dôkazov. Okrem leteckých ciest absolvoval aj cesty osobným automobilom. Častejšie príchody na územie Slovenskej republiky v roku 2012 súviseli aj s plánovanou kúpou nehnuteľnosti.

Žalobca ďalej uviedol, že v roku 1998 ukončil maturitou odbor „čašník/servírka“. V rokoch 2000-2003 bol nezamestnaný s jednou asi 3 mesačnou prestávkou, v roku 2003 sa zamestnal vo výrobe obuvi s čistým príjmom 230 až 298 eur. Nenašiel uplatnenie vo vyštudovanom odbore. Príjem zo zamestnania pokrýval len základné potreby, z ktorého nebolo možné zabezpečiť si vlastné bývanie. Preto bol nútený hľadať si prácu v zahraničí. V roku 2005 odišiel do Veľkej Británie, kde sa zamestnal vo firme SAINSBURY'S Supermarket na pozícii asistent hlavného manažéra s platovým ohodnotením päťnásobne vyšším ako na Slovensku. V súčasnosti pracuje v hypermarkete TESCO Prievidza na pozícii vedúci oddelenia ambient (trvanlivé potraviny). K získaniu tejto pracovnej pozície prispeli jeho skúsenosti z podobnej pozície v zahraničí a tiež jazykové znalosti, ktoré nadobudol pobytom vo Veľkej Británii. Preto podľa jeho názoru prvostupňový súd pochybil, keď svoje rozhodnutie opiera aj o to, že v súčasnosti pracuje v „obchodnom dome TESCO v Prievidzi na rovnakej pozícii ako vo Veľkej Británii - dokladač tovarov“. Tieto skutočnosti uvádzané súdom sa aktuálne nezakladajú na pravde, a ani nevyplyývajú z vykonaného dokazovania. Skutočnosť, že v súčasnosti má nižšie mzdové ohodnotenie ako mal vo Veľkej Británii len dokazuje jeho silné väzby k Slovenskej republike.

Počas pobytu vo Veľkej Británii bol zamestnaný u jedného zamestnávateľa, čo bolo správnym orgánom kvalifikované ako stabilné a trvalé zamestnanie. Vykonávanie práce poctivo a stabilne u jedného zamestnávateľa je hodnotené v jeho neprospech. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 27. októbra 2011, č.k. 6S/19809/2010-28, potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013, sp. zn. 7Sžso/5/2012, ktorým bolo zrušené rozhodnutie žalovanej v podobnej veci, keď súdy konštatovali zachovanie bydliska aj napriek pracovnému pomeru u jedného zamestnávateľa v trvaní šesť rokov a dva mesiace. Ďalej uviedol, že počas celej doby pobytu vo Veľkej Británii býval formou prenájmu. Ubytovanie s viacerými spolubývajúcimi v prenajatej izbe v rámci prenajatého domu alebo bytu nemožno považovať za stabilné bývanie, ani za trvalé bydlisko. Nikdy si v rámci bývania vo Veľkej Británii nevytvoril také zázemie, v ktorom by mohol uspokojivo dlhodobo žiť.

Žalobca ďalej dôvodil, že na účely posúdenia zachovania väzieb na území Slovenskej republiky by bolo diskriminujúce, ak by sa v prípade slobodných osôb nemohlo prihliadať na rodinné vzťahy k rodičom (najmä, ak sú odkázaní na pomoc detí), starým rodičom a súrodencom. To, že sa po jeho návrate na Slovensko jeho dlhoročný vzťah s priateľkou rozpadol, nemôže byť priťažujúca okolnosť pri posudzovaní zachovania väzieb na území Slovenskej republiky. Počas jeho pobytu vo Veľkej Británii vzťah existoval. Centrum záujmov, trvalý pobyt a tiež bydlisko mal a má na území Slovenskej republiky. Nesúhlasil s tvrdením, že spôsob určenia bydliska bol dostatočný z informácií získaných podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, a že nebolo potrebné, aby správne orgány pristúpili k spôsobu určenia bydliska podľa čl. 11 ods. 2 cit. nariadenia, t.j. aby zisťovali úmysel a dôvody, ktoré v roku 2005 viedli žalobcu k presťahovaniu do Veľkej Británie.

Žalovaná sa vo svojom vyjadrení zo dňa 16. apríla 2014 k podanému odvolaniu stotožnila s rozsudkom krajského súdu, čo odôvodnila tým, že žalobca sa zdržiaval na území Veľkej Británie od 25. júna 2005 do 20. novembra 2012, t. j. viac ako 7 rokov, a pracoval v jednom a stabilnom zamestnaní. Tieto skutočnosti boli pri posúdení bydliska žalobcu vyhodnotené ako kľúčové, a to aj so zreteľom na rozhodnutie Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2, z 12. júna 2009, z ktorého síce vyplýva, že v súčasnosti je prijateľné prenesenie zodpovednosti za platbu dávok z príslušného štátu na štát bydliska, v prípade cezhraničných pracovníkov, avšak v predmetnom rozhodnutí je taktiež uvedené, že „už by viac nebolo prijateľné, ak by sa príliš širokým výkladom pojmu „bydlisko“ mala rozšíriť oblasť uplatnenia čl. 65 základného nariadenia tak, aby zahŕňala všetky osoby, ktoré majú dosť stabilné zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte, a ktoré nechali svoje rodiny vo svojej krajine pôvodu.“

K odvolacej námietke ohľadom doručenia vyjadrenia žalovanej k žalobe žalobcovi až na pojednávaní, uviedla, že na pojednávaní neboli zo strany žalovanej predložené žiadne nové dôkazy, ktoré by neboli súčasťou dôkazov zmienených v druhostupňovom rozhodnutí žalovanej.

Uviedla, že žalobcom zmienená frekvencia návratov na územie Slovenskej republiky bola preukázateľne

v rozsahu 4-krát ročne, a to napriek ním pôvodne uvedenej frekvencii v rozsahu 2-krát ročne. Frekvencia návratov žalobcu na územie Slovenskej republiky však bola v jednotlivých rokoch rozdielna, o čom svedčia aj letenky predložené žalobcom (za rok 2008 - 1 návrat, za rok 2010 - 2 návraty, za rok 2011 - 2 návraty, za rok 2012 - 4 návraty). So zreteľom na vyhodnotenie komplexných kritérií vyžadovaných na účely posúdenia bydliska však v zmysle prvostupňového a druhostupňového konania vykonaného žalovanou, ktorá zohľadnila žalobcom preukázanú frekvenciu jeho návratov na územie Slovenskej republiky, a taktiež ani z hľadiska vyhodnotenia predmetných kritérií zo strany súdu, nebolo možné dospieť k záveru, že žalobca si počas svojho pobytu na území Veľkej Británie zachoval bydlisko na území Slovenskej republiky.

Žalobca preukázateľne vo Vyhlásení žiadateľa na účely posúdenia bydliska zo dňa 30. mája 2013 v časti „Druh práce - charakter vykonávanej činnosti“ uviedol, že jeho pracovná pozícia na území Veľkej Británie spočíva v činnosti „dokladanie tovaru“. Ak teda žalobca v odvolaní nespochybnil, že na území Veľkej Británie pracoval na pozícii „dokladač tovarov“, čomu formálne zodpovedá žalobcom uvedené označenie „asistent hlavného manažéra“, považovala žalovaná za zrejmé, že ani jeho súčasné pracovné zaradenie na území Slovenskej republiky nemožno považovať za zásadne odlišné od jeho pracovnej pozície na území Veľkej Británie, a to len na základe jeho súčasného formálneho označenia „vedúci oddelenia ambient (trvanlivé potraviny)“. Konštatovala, že v prípade žalobcu je zrejmé, že jeho pobyt na území Veľkej Británie bol motivovaný získaním aktuálne vyššieho finančného ohodnotenia, a teda nebol zameraný na jeho kvalifikačný rast, čo potvrdzuje aj absencia akýchkoľvek formálnych podkladov preukazujúcich zvýšenie kvalifikácie žalobcu počas jeho pobytu na území Veľkej Británie, ktoré by mali relevantný vplyv na jeho možnosti sa zamestnať na území Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu o priateľke na Slovensku, žalovaná uviedla, že v zmysle čl. 1 písm. i) základného nariadenia možno za rodinného príslušníka považovať okrem manžela, manželky, neplnoletých detí a nezaopatrených detí, ktoré dosiahli vek plnoletosti, len takú osobu, ktorá žije s poistencom v spoločnej domácnosti, a ktorá je súčasne na ňom závislá. Akýkoľvek vzťah k osobe, nespĺňajúci stanovené kritériá rodinnej príslušnosti, nemožno považovať za relevantný na účely aplikácie koordinačných nariadení vo vzťahu k posudzovaniu rodinného stavu a rodinných väzieb so zreteľom na skúmanie bydliska. Je zrejmé, že vzájomné osobné a najmä sociálne väzby, spočívajúce v prípade manželov napr. v realizácii vyživovacej povinnosti voči deťom, v spravovaní spoločne nadobudnutého majetku, a pod. sú v prípade neformálne žijúcich partnerov v rozhodujúcej miere slabšie, resp. neexistujúce, a to najmä v prípade partnerov, ktorí nemajú deti, čo zodpovedá aj situácii žalobcu.

Žalovaná dodala, že v konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti bolo posúdené zachovanie jeho väzieb na území Slovenskej republiky v súlade s čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. Dĺžka prítomnosti na území členského štátu Európskej únie - čl. 11 ods. 1 písm. a) vykonávacieho nariadenia (žalobca bol na území Veľkej Británie viac ako 7 rokov), aj situácia žalobcu - čl. 11 ods. 1 písm. b) vykonávacieho nariadenia (stabilná pracovná situácia vo Veľkej Británii, plnenie daňových povinností na území Veľkej Británie) jednoznačne preukazujú, že žalobca si väzby so Slovenskou republikou počas výkonu činnosti zamestnanca vo Veľkej Británii nezachoval, a centrum svojich záujmov, pracovné aj mimopracovné, si vytvoril na území Veľkej Británie. Na území Veľkej Británie žalobca dlhodobo pracoval, poberal mzdu, platil povinné odvody a poplatky, vynakladal finančné prostriedky na živobytie, trávil voľný čas, t. j. všetky jeho hlavné aktivity sa sústredili na území Veľkej Británie. Nakoľko o mieste bydliska žalobcu uplatnením objektívnych kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia nevznikli pochybnosti, nebolo potrebné čl. 11 ods. 2 aplikovať a skúmať subjektívny úmysel žalobcu a dôvody, ktoré ho viedli k presťahovaniu. V súvislosti s tvrdením žalobcu, podľa ktorého neplánoval žiť vo Veľkej Británii natrvalo, žalovaná uviedla, že preukázaný kontinuálny pobyt žalobcu na území Veľkej Británie v dĺžke viac ako 7 rokov nie je možné za žiadnych okolností považovať za krátkodobý. Vzhľadom na skutočnosť, že počas posledného zamestnania v členskom štáte Európskej únie si žalobca nezachoval bydlisko na území Slovenskej republiky, a na skutočnosť, že bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebol poistený v nezamestnanosti v zmysle slovenských právnych predpisov, nebolo možné zohľadniť doby poistenia v nezamestnanosti získané na území Veľkej

Británie na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. a § 212 ods. 1 O. s. p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné priznať úspech.

Podľa čl. 61 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len základného nariadenia) príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

Podľa čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

Podľa čl. 11 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len vykonávacie nariadenie), ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

- a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;
- b) situáciu dotknutej osoby vrátane:
 - i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;
 - ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;
 - iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;
 - iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;
 - v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;
 - vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

Z administratívneho spisu žalovanej nevyplýva, aké stanovisko k určení bydliska žalobcu zaujala príslušná inštitúcia Veľkej Británie, ani to, či medzi ňou a žalovanou došlo k dohode o určení centra záujmov žalobcu.

Súčasne z ustanovenia čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia vyplýva, že v prípade rozdielu v stanoviskách týchto inštitúcií sa za rozhodujúci považuje úmysel žalobcu, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvodov, ktoré ho viedli k presťahovaniu.

Z nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (základného nariadenia) vyplýva, že na účely výplaty dávky v nezamestnanosti orgánom Slovenskej republiky možno zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, ak si žiadateľ počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie zachová centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky. Skúmanie okolností uvedených v čl. 11 vykonávacieho nariadenia pri posudzovaní centra záujmov dotknutej osoby nemožno zúžiť len na posudzovania dĺžky a stability zamestnania. Zobrať do úvahy je potrebné i ďalšie, nielen tam aj ako príklad uvedené okolnosti v ich vzájomnej súvislosti.

V prejednávanej veci bolo medzi účastníkmi konania sporné to, či si žalobca počas pobytu na území iného členského štátu Európskej únie (Veľká Británia) zachoval také väzby na území Slovenskej republiky, z ktorých by bolo zrejmé, že za štát jeho bydliska aj napriek jeho sedemročnému pobytu na území Veľkej Británie treba pokladať Slovenskú republiku. V tejto otázke sa odvolací súd s právnym názorom krajského súdu a zároveň správneho orgánu na oboch stupňoch nestotožnil.

Žalobca v konaní uviedol, že v roku 2005 odišiel do Veľkej Británie, pretože v mieste jeho trvalého bydliska sa nemohol riadne zamestnať. Do Veľkej Británie odišiel za prácou, pretože si chcel na Slovensku kúpiť byt. V odvolaní doplnil, že na Slovensku bol tri roky nezamestnaný, po tom čo sa zamestnal mu jeho príjem 230-298 eur pokrýval len základné potreby, a nebolo z neho možné zabezpečiť bývanie. Úmysel žalobcu zachovať si bydlisko a centrum záujmov v Slovenskej republike preukazuje okrem iného potrebou riešenia bytovej situácie. Z rozhodnutia Správy katastra Prievidza o povolení vkladu č. H. zo dňa 30. apríla 2013 mal odvolací súd preukázané, že žalobca si nehnuteľnosť na území Slovenska, konkrétne v katastrálnom území D., krátko po ukončení pracovného pomeru vo Veľkej Británii skutočne zakúpil. V konaní nebol produkovaný žiadny dôkaz o rovnocennom postupe so zadovážením si bývania počas zamestnania vo Veľkej Británii. Ubytovanie, hoci v samostatnej izbe, ale v dome s desiatimi podnájomníkmi, aj po siedmich rokoch pobytu vo Veľkej Británii, nesvedčí o vytváraní si náležitého komfortu a súkromia s úmyslom usadenia sa v danej krajine, ale svedčí skôr o úmysle ušetriť počas tohto zamestnania čo najviac finančných prostriedkov.

Limitovaný počet návštev žalobcu na Slovensku pred rokom 2012 (1-2 návštevy), resp. 4 návštevy v roku 2012 nemožno, vzhľadom na vzdialenosť a cieľ pobytu vo Veľkej Británii a so zohľadnením možnosti pracovného voľna (dovolenky), považovať za relevantný dôkaz zániku centra záujmov na území Slovenskej republiky. Možno konštatovať, že žalobca síce trvalo pracoval sedem rokov na území Veľkej Británie, avšak na Slovensko sa pravidelne vracal s cieľom návštevy svojej najbližšej rodiny (rodičov a súrodenca).

Podľa článku 1 písm. i) pododseku 1 písm. i) základného nariadenia "rodinný príslušník" znamená každú osobu definovanú alebo uznanú za rodinného príslušníka, alebo označenú za člena domácnosti právnymi predpismi, podľa ktorých sa poskytujú dávky.

Na výklad pojmu „rodinný príslušník“ na účely dávok v nezamestnanosti nemožno aplikovať čl. 1 písm. i) pododsek 1 písm. ii) základného nariadenia, keďže z jeho znenia vyplýva, že sa týka iných dávok;

Podľa článku 1 písm. i) pododsek 2 ak právne predpisy členského štátu, ktoré sú uplatniteľné podľa pododseku 1, nerozlišujú medzi rodinnými príslušníkmi a inými osobami, na ktoré sú uplatniteľné, manžel/manželka, neplnoleté deti a nezaopatrené deti, ktoré dosiahli vek plnoletosti, sa považujú za

rodinných príslušníkov;

Podľa článku 1 písm. i) pododsek 3 ak podľa právnych predpisov, ktoré sú uplatniteľné podľa pododsekov 1 a 2, osoba sa považuje za rodinného príslušníka alebo člena domácnosti iba vtedy, ak daná osoba žije v tej istej domácnosti ako poistenec alebo dôchodca, táto podmienka sa považuje za splnenú, ak daná osoba je závislá hlavne od poistenca alebo dôchodcu (článok).

Zákon č. 461/2003 Z.z. ako právny predpis Slovenskej republiky, uplatniteľný na dávku v nezamestnanosti, neupravuje definíciu rodinného príslušníka ani definíciu domácnosti na účely tejto dávky. Nemožno preto aplikovať pododsek 3 článku 1 písm. i) základného nariadenia.

Vzhľadom na uvedené nie je zrejmé, z čoho žalovaná vyvodila záver, že za rodinného príslušníka možno považovať len osobu, ktorá žije s poistencom v spoločnej domácnosti, a ktorá je na ňom závislá. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že zákon č. 461/2003 Z.z. v ustanovení § 104 v spojení s § 6 upravuje, že nárok na dávku v nezamestnanosti má len poistenec, resp. že v prípade jeho smrti ustanovuje, že tento nárok prechádza postupne na manžela (manželku), deti a rodičov (§ 118 ods. 2).

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že o tom, že žalobcov pobyt nebol zameraný na jeho kvalifikačný rast, svedčí aj absencia akýchkoľvek formálnych podkladov preukazujúcich zvýšenie kvalifikácie žalobcu počas pobytu vo Veľkej Británii, ktoré by mali relevantný vplyv na jeho možnosti zamestnať sa na území Slovenskej republiky. K tomuto tvrdeniu odvolací súd uvádza, že na účely preukázania zachovania bydliska žalobcu na území Slovenska by vyslovene nebolo spravodlivé od žalobcu žiadať „formálne podklady preukazujúce zvýšenie kvalifikácie“. Dôležitou devízou zamestnanca je nielen dosiahnutý stupeň vzdelania, ale tiež skúsenosti v pracovnom odbore. Skutočnosť, že žalobca pracoval sedem rokov v jednom stabilnom zamestnaní sa odvolaciemu súdu, z hľadiska jeho návratu na Slovensko s úmyslom kúpiť si nehnuteľnosti, nejaví byť v neprospech žalobcu.

Žalobca v konaní tvrdil, že dôvodom jeho návratu na Slovensko je aj zdravotný stav rodičov, ktorý vyvoláva potrebu pomôcť im s každodennými potrebami. Predložil preukazy osôb s ťažkým zdravotným postihnutím oboch rodičov (matky, vydaný dňa 31. augusta 2009 a tiež otca, vydaný dňa 23. júla 2012) a lekárske správy rodičov. Uvedené skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu preukazujú zachovanie väzieb na území Slovenska.

Pokiaľ žalovaná poukazovala na rozhodnutie Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia, aj z namietaného rozhodnutia vyplýva, že do úvahy je potrebné brať individuálne okolnosti toho - ktorého prípadu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie žalovanej nepovažoval za zákonné, a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O. s. p. a § 250j ods. 2 písm. a) O. s. p. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 250k ods. 1 veta prvá O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania. Odmenu advokáta za jeden úkon právnej služby priznal vo výške jednej trinástiny výpočtového základu. Predmetom konania je dávka v nezamestnanosti, čo v zmysle § 11 ods. 4 veta druhá vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, spadá pod dávkové veci sociálneho poistenia.

Trovy konania pozostávajú z náhrady trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby v roku 2013 (prevzatie a príprava právneho zastúpenia a písomné podanie na súd, každý vo výške 60,07 eur), za dva úkony v roku 2014 (pojednávania a odvolanie, každý vo výške 61,84 eur), z náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky (za rok 2013 dvakrát vo výške 7,81 eur, za rok 2014 dvakrát vo výške 8,04 eur), z náhrady za stratu času stráveného cestou na pojednávanie a späť v roku 2014 vo výške 80,40 eur (šesť začatých polhodín, každá vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu - 13,40 eur) a z náhrady cestovného v zmysle § 16 ods. 4

vyhlášky v spojení s § 7 ods. 2 zákona č. 283/2002 Z. z. vo výške 78,17 eur (262 km x 8,5 l/100 km x 1,357 eur/l + 0,183 eur x 262 km). Trovy právneho zastúpenia po zvýšení o sumu DPH 20 % spolu predstavujú sumu 520,91 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.